

Libris

ENCICLOPEDIA PENTRU COPII

Respect pentru oameni și cărți

De jur împrejurul Pământului

enciclopedia rao

De jur împrejurul Pământului

Condițiile de viață diferă mult de la o regiune la alta a Pământului. Temperatura, numărul de zile însorite sau ploioase diferă din deșert la poli, ori din savană la pădurea tropicală. Animalele și plantele sunt adaptate în diverse moduri la regiunile în care trăiesc.

Regiunile calde 9

Pădurea tropicală 10

O viață îmbelșugată 12

Savana 14

Regatul erbivorelor 16

Deșerturile 18

În deșertul american 20

Pagini-magazin 22

Regiunile temperate 41

Pădurea temperată 42

O pădure primitoare 44

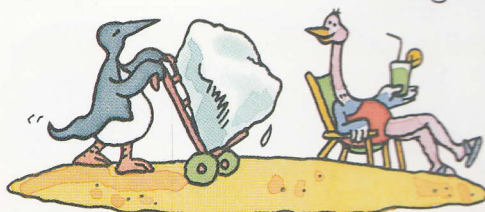
Preria 46

Stăpânii preriei 48

Munții 50

Viața pe înălțimi 52

Pagini-magazin 54

Regiunile reci 25

Taigaua 26

O pădure rece 28

Tundra 30

Migrația 32

Polul Nord, Polul Sud 34

Pe gheață 36

Pagini-magazin 38

Râuri și mări 57

Recife coraliere 58

De toate culorile 60

Mările polare 62

Giganții mărilor 64

Râurile 66

Pe firul apei 68

Pagini-magazin 70

Pădurea tropicală

Pădurea tropicală, sau pădurea virgină, se dezvoltă în apropierea Ecuatorului, în Amazonia, în Africa și în Asia, acolo unde este întotdeauna cald și plouă din abundență. Un asemenea climat este ideal pentru plante, deci și pentru animale, care, aici, sunt mai numeroase decât în orice altă parte a lumii.

Arbori giganți

Pădurea tropicală este foarte deasă, aproape de nepătruns: arborii, plantele mai mici, lianele par întrețesute unele cu altele. Unii copaci sunt imenși: ei pot depăși 50 m, înălțimea unui bloc cu 17 etaje! Animalele sunt ascunse în marea de verdeață, dar strigătele maimuțelor, ciripitul zgomotos al păsărilor, zumzetul insectelor răsună din toate părțile.

În vârful arborilor, canopeea

Partea superioară a pădurii formează un fel de acoperiș boltit, alcătuit dintr-o încălceală strânsă de ramuri și frunziș prin care răzbat doar arborii giganți; din avion, pare o câmpie înverzită. Ea este denumită canopee (după numele unui vas funerar egiptean). Scăldată de ploie, încălzită de soare, oferă adăpost pentru o mulțime de viețuitoare: păsări, maimuțe, lilieci...

Tot felul de plante,
de ferigi, mii și mii
de **orhidee** cresc
direct pe trunchiul
arborilor.

Pe sol

Deoarece lumina pătrunde greu prin hățişul de verdeață, plantele trebuie să se adapteze la umbră – ele au frunze mari pentru a capta cât mai multă lumină.

În covorul de frunziș descompus de căldură și umiditate trăiesc nenumărate insecte și mamifere. Și tot aici, vânează marii prădători*, așa cum este jaguarul.

Liane gigantice, lungi uneori de 200 m, se cațără pe tulpinile copacilor încercând s-ajungă la lumină.

O viață îmbelsugată

În pădurile tropicale trăiesc mai mult de jumătate dintre toate speciile de plante și animale ce există în lume. Flori, fructe, toate se dezvoltă aici „ca din apă“, iar animalele găsesc hrană din abundență.

Viața în arbori

Oriunde te-ai afla în pădurea tropicală, freamătul vieții te copleșește, dar mai toate animalele își duc existența în canopee. Ele se hrănesc cu flori și fructe. Doar unele animale, cum este maimuța-păianjen, și câteva păsări, tucanul sau galul, se aventurează în coroana celor mai înalți arbori.

Jaguarul trăiește în pădurea amazoniană. El nu se teme să atace cele mai mari reptile, anaconde sau crocodili.

Tucanul este un mare amator de fructe.

Ara albastru are un cioc puternic, încovoiat, cu care poate să spargă și cele mai tari semințe. El îi servește, în aceeași măsură, la cățărutul în arbori.

Maimuța-păianjen este o vietate foarte agilă. Ea își folosește coada lungă ca pe un al cincilea braț, putându-se astfel cățara în cei mai înalți copaci.

Atenție, pericol!

Cel mai de temut prădător din pădurea amazoniană este jaguarul. El vânează animalele ce trăiesc pe sol. Dar fiecare dintre ele are o „tehnică“ proprie de a se apăra. De pildă, tatuul, al cărui corp este învelit aproape în întregime într-o veritabilă armură, alcătuită din plăcuțe mici, cornoase, perfect articulate între ele: când se simte în pericol, într-o clipă se strânge ghem, transformându-se într-o minge impenetrabilă.

Tatuul este singurul mamifer* dotat cu o carapace. Labele i se termină cu gheare mari și puternice, cu ajutorul cărora își sapă vizuina.

Arta camuflajului

Respect pentru oameni și cărți

Camuflajul este și el o modalitate foarte bună de apărare. Boa-smarald, care e verde, după cum o arată și numele, se încolăcește de-a lungul ramurilor... și iată-l cum se face nevăzut în frunzișul ce-l înconjoară! Păsările, precum colibri, sunt atât de colorate, încât e foarte greu să le deosebești de florile din care se hrănesc. Cât privește iguanele, și ele tot verzi, pot rămâne nemișcate atât de mult timp, că ajungi să nu le mai vezi.

Colibri, deseori numit și pasărea-muscă, este cea mai agilă pasăre din lume. El poate zbura în sus, în jos, la dreapta, la stânga și este capabil să zboare și pe loc, atât timp cât îi este necesar ca să sugă nectarul din flori.

Ca multe alte specii care trăiesc în copaci, **boa-smarald** are ochii dispuși de o parte și de alta a capului. De aceea poate să estimeze foarte bine distanțele.

Iguana se confundă deseori cu ramura pe care stă. Dacă este atacată, se apără cu furie, utilizându-și ghearele puternice și dinții ascuțiți.

? Există și alte păduri precum cea amazoniană?

Da, există păduri tropicale în Africa și în Asia. Ele sunt foarte asemănătoare, dar speciile de animale și de vegetale de aici sunt diferite. În prezent, pădurile acestea sunt în mare pericol de a fi distruse.

Se poate ca ele să dispară?

Da. Zilnic, minut de minut, este rasă de pe fața pământului o parte din pădurea amazoniană echivalentă cu un teren de fotbal, și asta pentru a crea suprafețe cultivabile.

Distrugearea pădurii are consecințe și asupra vieții animalelor?

Da. Mereu dispar specii, deoarece li se modifică habitatul natural. Ele nu mai găsesc ce să mănânce, nu mai au unde să trăiască și să se înmulțească.

